
نقش فناوری اطلاعات بر توسعه حرفه‌ای
معلمان

مؤلفان: -

سیدمهدی حسینی دوزال، بهنام فرجی، علی آقابور، هادی میرزاپور

عنوان و نام پدیدآور	نقش فناوری اطلاعات بر توسعه حرفه‌ای معلمان/ مولفان سیدمهدی حسینی دوزال ... [و دیگران].
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات پژوهش‌های دانشگاه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	ب، ۱۰۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۳-۱۰۶-۲
وضعیت فهرست نویسی	لیبا
یادداشت	مولفان سیدمهدی حسینی دوزال، بهنام فرجی، علی آقاپور، هادی میرزاپور، رقیه بهاری جویند.
یادداشت	کتابنامه.
شناسه افزوده	حسینی دوزال، سیدمهدی. ۱۳۶۴ -
شناسه ده	انتشارات پژوهش‌های دانشگاه
شماره	University Press Publications
رده ی کنگره	LB ۱۰۲۸/۴۳/۷ / ۱۳۹۷
رده بندی - یوبی	۳۷۱/۳۳
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۶۴۶

عنوان کتاب:	نقش فناوری اطلاعات بر توسعه حرفه‌ای معلمان
تألیف:	سیدمهدی حسینی دوزال، بهنام فرجی، علی آقاپور، هادی میرزاپور، رقیه بهاری جویند
ناشر:	پژوهش‌های دانشگاه
طراح روی جلد:	امین آقایی نمونه ده
صفحه آرای:	امین آقایی نمونه ده
چاپ و مصافح:	مدیران
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ:	اول/ ۹۷
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۳-۱۰۶-۲
قیمت:	۱۵۰۰۰ تومان

سازمان پژوهش‌های علمی

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه

عضو رسمی انجمن ناشران دانشگاهی در شمالغرب کشور

سازمان پژوهش‌های علمی

آدرس دفتر مرکزی: آذربایجان شرقی، تبریز، آبرمان، مجتمع تجاری بلور، روبروی کلانتری، داخل حیاط (ضلع شرقی)، پلاک ۳۹
تلفن‌های تماس بخش مدیریت: ۰۹۱۴۵۱۴۳۳۴۶/۰۹۱۳۳۲۶۲۱۱۶ بخش امور فنی: ۰۹۱۴۵۰۱۹۸۵۰/۰۹۱۳۳۲۵۰۲۴۸
دفتر اهر: شهرستان اهر - میدان معلم - روبروی دارایی - انتشارات پژوهش‌های دانشگاه/ دفتر اهر تلفن: ۰۹۳۰۸۱۴۸۴۸۶
مرکز بخش: آذربایجان شرقی، تبریز، خیابان امام، روبروی سه راه طالقانی، انتشارات شایسته تلفن: ۰۹۱-۳۵۵۵۱۹۶۱

www.Unpb.org / Info@unpb.org www.Pajohesh-daneshgah.ir / Info@pajohesh-daneshgah.ir

طبق قانون حمایت از حقوق ناشران و مولفان هر شخص حقیقی و حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف، نشر یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگیری جدی قانونی خواهد گرفت و مطابق با جرایم قوانین اسلامی برخورد خواهد شد.

فهرست محتوای

۱	پیشگفتار.....
۳	مقدمه.....
۷	فناوری.....
۹	فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
۱۳	تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
۱۵	تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ایران.....
۱۷	حوزه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات.....
۱۹	کامپیوتر چگونه می‌تواند به یادگیری افراد کمک می‌کند؟.....
۲۷	گوش دادن به عنوان یک مهارت.....
۲۹	تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری.....
۳۰	فاوا و کیفیت آموزشی.....
۳۱	فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش.....
۳۲	اهمیت و ضرورت فناوری اطلاعات در نظام آموزشی کشور.....
۳۵	تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) بر کارکردهای نظام آموزش و پرورش.....
۳۶	جایگاه فناوری اطلاعات در آموزش.....
۳۹	فناوری آموزشی.....

- ۴۲ ویژگی‌های فناوری آموزشی
- ۴۵ کاربرد فناوری در تعلیم و تربیت
- ۴۶ کارکردهای فناوری‌های آموزشی در یادگیری
- ۴۹ فواید فناوری آموزشی در آموزش و یادگیری
- ۵۳ تاریخچه پیدایش و تحول فناوری آموزشی
- وظایف، مسئولیت‌ها و نقش‌های معلمان در نظام پویای آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۵۷ ارتباطات
- ۷۱ اینک - انگره در معلمان نسبت به کاربرد فناوری
- ۷۴ انعطاف پذیر در صورت‌های رشد و توسعه حرفه‌ای
- ۷۷ ویژگی‌های آموزش معلمان امروز
- ۸۱ دانش‌آموزان و فناوری
- ۸۲ فناوری اطلاعات و ارتباطات و نقش‌های جدید معلم و دانش‌آموز
- ۸۹ چالش‌های معلمان در کاربرد فناوری
- ۹۱ منابع

پیشگفتار

امروزه آموزش چهار پایه‌ای پایه از مرز خواندن، نوشتن، حساب کردن و استدلال کردن فراتر رفته و آموزش مهارت‌های فناوری اطلاعات تا قلب و هسته مرکزی بسیاری از نظام‌های آموزش و پرورش جهان را تشکیل می‌دهد. ادغام فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی کشور علاوه بر ملاحظات فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، ارزشی و تکنولوژی، مستلزم بستر سازی و آماده سازی دقیق و عالمانه، آگاهانه و همه جانبه نگری است. از آنجا که نهادینه کردن فناوری اطلاعات و ارتباطات در نظام آموزشی کشور گذر از مراحل انتقال ایده، ایجاد، جذب و بومی سازی و مستند سازی را طلب می‌کند لذا نقش معلمان در کاربرد و استفاده از آن نقش اجتناب ناپذیری است (احمدیان راد ۱۳۸۶).

در هزاره سوم میلادی اطلاعات به عنوان رکن اصلی قدرت تمدن مطرح شده است. تاریخ گواه است که انسان در مسیر تمدن خویش سه گذر اصلی را طی نموده است که هر یک از این مراحل نمایانگر قدرت تمدن در آن بوده است. در دورانی وسعت زمین‌ها و توسعه کشاورزی، سپس کارخانه‌ها و صنایع، در حال حاضر نیز اطلاعات و فناوری مربوط به آن از اساسی‌ترین پایه‌های تمدن در هزاره سوم محسوب می‌گردند. تولید پردازش، توزیع و به کار گیری اطلاعات از مهم‌ترین شاخص‌های این تمدن است (نورایی نژاد. ۱۳۸۰).

گفته می‌شود که امروزه اطلاعات درباره چیزهای بیشتر و با سرعت، بیشتر از پیش در دسترس مردمان بیشتری قرار می‌گیرد (علاقه بند. ۱۳۸۴، ص ۱۶۶). هزاره سوم با علومی همچون نانو تکنولوژی، مخابرات نوری، اقتصاد دانش، جامعه شناسی، دارایی دانش، و مدیریت دانش طلوع نموده و با خود انتظارات جدیدی را با ابعاد گوناگون به ارمغان آورده است. علاوه بر موارد مطرح شده مباحثی مانند کامپیوتر و اینترنت، جهانی شدن، (IT)، دولت الکترونیک، سازمان‌های مجازی، دانشگاه مجازی، و سازمان‌های یادگیرنده انسان قرن بیست و یکم را با خواسته‌ها و انتظارات بی شمار رو به رو کرده است. هسته مرکزی پاسخگویی به این انتظارات را آموزش و پرورش جهان که موتور علم، تحقیق و فناوری است رقم می‌زند. با عنایت به نقش فزاینده آموزش و پرورش معاصر باید نظر ساز، پیشرو، جهان ساز، و شتاب دهنده برنامه درسی تولید شود. پاسخگوی نیازهای جدید هزاره سوم باشد.

هزاره سوم به زعم صاحب نظران، عصر اطلاعات و به طبع آن فناوری اطلاعات است. حرکت جوامع صنعتی به سوی جامعه اطلاعاتی سال‌هاست که آغاز گشته و از اوایل دهه نود به بعد شتابی فزاینده یافته است. به طوری که سرعت این حرکت در کشورهای کمتر توسعه یافته نظیر ایران نیز به خوبی حس می‌گردد. امروز - حرکت چابک و سریع کشورهای نظیر ما در عرصه فناوری اطلاعات به خوبی احساس می‌گردد. برنامه توسعه و تحول ایجاد بستر مناسب برای جذب، گواش و به کارگیری فناوری است.

مقدمه

امروزه ما در عصر توانایی اطلاعات و ارتباطات و به کلامی در عصر دانایی به سر می‌بریم. فناوری‌های جدید به ویژه فناوری مربوط به عرصه اطلاعات و ارتباطات زمینه تحولات سریع و غیرقابل برگشتی در جهان فراهم آورده است. این تحولات نیز دنیای جدید را شکل داده و به ظهور رسانده که از قسمت‌های گوناگونی تشکیل شده است که دائماً در حال تعامل با یکدیگر و تأثیرپذیری از هم می‌باشند، این تغییرات، تحولات و تعاملات چالش‌هایی را در جامعه کنونی به وجود آورده است که یکی از این چالش‌ها در زمینه آموزش و پرورش است که باعث شده است نگاهی نو به این سیستم فراهم شود. آموزش و پرورش که قرار است انسان را برای آینده آماده کند. بنابر همین وظیفه، باید توانایی روبه‌رو شدن با چالش‌هایی را که تحولات کنونی را در روی نسل حاضر قرار می‌دهد، داشته باشد. هدف آموزش و پرورش آن را به مثابه یک فرایند کیفی برحسب آنچه باید باشد شرح می‌دهد نه آنچه هست، از این رو ماهیت آن زنده، پویا، تغییرپذیر و منعطف است و ناگزیر روبه رشد و تعالی و تغییر. در این میان نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات را نمی‌توان نادیده گرفت که در حال حاضر توسعه آن برای آموزش و پرورش ما بسیار حیاتی و لازم است. بی شک بیشترین تأثیر پدید

آمدن فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی بر محیط‌های آموزشی بوده است. برپایه نظارت کمیسیون بین‌المللی یونسکو در بررسی مشکلات ارتباطات، یکی از نقش‌ها و وظایف فناوری ارتباطات و اطلاعات در جامعه موضوع آموزش و پرورش است.

فناوری اطلاعات و ارتباطات به دلیل قدرت تحول‌پذیری و توانایی برقراری ارتباط پویا که می‌تواند با دانش آموزان داشته باشد، از نقش مهمی در انتقال دانش برخوردار است. لازمه معلمان برای درک چنین تغییرات مفهومی عمیق، یک دوره بلند آموزشی است و در حقیقت کلیه اصلی استفاده اثربخش از فناوری به منظور پیشرفت یادگیری دانش آموزان در دستهای معلم است به طوری که اگر معلمان درک درستی از چگونگی کاربرد اثربخش آن نداشته باشند، میلیون‌ها دلار سرمایه‌گذاری اختصاص یافته به توسعه فناوری در آموزش به هدر خواهد رفت. حال پرسش اساسی این است که با توجه به توسعه فناوری اطلاعات و استفاده معلمان از این نوع فناوری، تا به اندازه تا اندازه تا اندازه است بر رشد حرفه‌ای آن‌ها تأثیرگذار باشد.

همگام با پیشرفت روزافزون فناوری در جامعه امروز نیاز به اطلاعات و امکان استفاده از آن‌ها در تمام زمینه‌ها لازم است با توجه به پیشرفت‌های قرن اخیر در زمینه کامپیوتر، فناوری اطلاعات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار گردیده است به طوری که قرن حاضر را قرن اطلاعات نیز نامیده‌اند. قرن‌ها که در آن استفاده بهینه از اطلاعات عامل توسعه و پیشرفت خواهد بود وابستگی رشد علم و اهمیت دستیابی به اطلاعات اهمیت فناوری اطلاعات را بیشتر نشان می‌دهد. به طوری که یکی از عوامل مهم در ارزیابی پیشرفت کشورها امکان دستیابی به اطلاعات و نحوه استفاده از آن می‌باشد. در این بین نقش فناوری اطلاعات در آموزش بسیار پررنگ و حیاتی می‌باشد. ترویج فناوری اطلاعات در آموزش از طریق کنترل نیروی فناوری اطلاعات امکان‌پذیر است تا مدارس به موسسات آموزشی پویا و خلاق تبدیل

شوند و نگرش و توانایی یادگیری مادام العمر به طور مستقل در دانش آموزان پرورش یابد به منظور دستیابی به این اهداف برنامه آموزشی مدرسه ها مخصوصاً روش و شیوه آموزشی و یادگیری باید تغییر کنند و این تغییر مستلزم به وجود آوردن تغییراتی در دانش و مهارت های معلم می باشد. فناوری اطلاعات این توانایی را دارد که نه به عنوان یک ابزار بلکه به عنوان یک زمینه ساز تحول و نوآوری در کار آموزش مطرح شود. بنابراین ضروری است به موازات استفاده از فناوری اطلاعات در آموزش فرایند بستر سازی علمی و فرهنگی آن نیز به اجرا گذاشته شود که این امر با آموزش معلمان و معلمان تحقق پذیر می باشد.